

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

SPOLEČNĚ ROSTEME S RESPEKTEM, SPOLUPRACÍ A ODPOVĚDNOSTÍ

ŠKOLNÍ DRUŽINA

Dokument je součástí Školního vzdělávacího programu Základní školy Bělá pod Bezdězem.

Platnost od: 1. 9. 2026

ŠVP vydal: Mgr. Václav Špetlík, ředitel školy

Projednáno pedagogickou radou dne: 31.8.2026

Podpis ředitele školy: _____ Razítko školy: _____

1.1 Poslání školní družiny

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání v bezpečném, podnětném a respektujícím prostředí. Navazuje na vzdělávání ve škole, není však pokračováním vyučování. Vytváří prostor pro odpočinek, spontánní hru, pohyb, tvořivost, rozvoj zájmů, vzájemné vztahy a získávání praktických zkušeností.

Činnost školní družiny vychází z vize školy „Společně rosteme s respektem, spoluprací a odpovědností.“ Tyto hodnoty děti rozvíjejí především vlastní zkušeností při každodenních činnostech, společných hrách, projektech, péči o prostředí a řešení běžných situací.

Školní družina respektuje věk, individuální potřeby, možnosti a zájmy jednotlivých účastníků. Důležitá je vyváženost organizovaných a spontánních činností, dostatek pohybu a pobytu venku i prostor pro odpočinek a regeneraci po vyučování.

1.2 Cíle zájmového vzdělávání

Cílem zájmového vzdělávání ve školní družině je vytvářet podmínky, aby účastník přiměřeně svému věku a individuálním možnostem:

Samostatnost a sebeobsluha – zvládal běžné sebeobslužné činnosti, pečoval o své osobní věci, pomůcky a společné prostředí, dokázal si připravit a uklidit pracovní místo a postupně získával větší samostatnost při běžných činnostech.

Smysluplné využívání volného času a rozvoj zájmů – dokázal si vybrat z nabízených aktivit, samostatně využít část volného času, poznával nové možnosti jeho trávení a měl příležitost objevovat a rozvíjet vlastní zájmy a silné stránky.

Respekt k sobě a druhým – respektoval potřeby, hranice a odlišnosti druhých, dodržoval společně nastavená pravidla, dokázal přiměřeně vyjádřit své potřeby a názory a přijímal, že ostatní mohou mít jiné názory, schopnosti nebo zájmy.

Spolupráce a komunikace – zapojoval se do společných činností, dokázal se s ostatními domluvit, naslouchat, vyjádřit svůj názor, rozdělit si úkoly, nabídnout i přijmout pomoc a podílet se na společném výsledku.

Odpovědnost – přebíral přiměřenou odpovědnost za své jednání a rozhodnutí, dodržování dohodnutých pravidel, svěřené úkoly, pomůcky i prostředí školní družiny a podle svých možností dokončoval započaté činnosti.

Řešení problémů a běžných sociálních situací – pokoušel se hledat řešení problémů a neshod vznikajících při hře a společných činnostech, dokázal požádat o pomoc, přijmout přiměřenou zpětnou vazbu a učil se zvládat neúspěch, změnu nebo překážku.

Tvořivost, zvědavost a iniciativa – přicházel s vlastními nápady, hledal různé možnosti řešení, experimentoval s materiály a postupy a měl možnost podílet se na podobě společných činností.

Pohyb, zdraví a bezpečí – pravidelně se zapojoval do různorodých pohybových a venkovních aktivit, rozvíjel základní pohybové dovednosti, obratnost, koordinaci, vytrvalost a radost z pohybu. Dodržoval pravidla bezpečného chování a fair play a osvojoval si návyky podporující zdravý životní styl.

Příroda, badatelství a odpovědnost k prostředí – všímal si přírody a jejích proměn, poznával ji prostřednictvím pozorování, jednoduchého badatelství a praktických činností, kladl otázky a hledal odpovědi. Choval se k přírodě ohleduplně, podílel se na péči o prostředí školy a jejího okolí a uvědomoval si, že svým jednáním může prostředí ovlivňovat.

Roční období, tradice a kulturní dědictví – vnímal přirozený rytmus roku a změny spojené s jednotlivými ročními obdobími, poznával svátky, tradice a zvyky našeho regionu i společnosti a aktivně se zapojoval do činností spojených s jejich připomínáním a prožíváním.

Učení prostřednictvím zkušenosti – využíval při činnostech své dosavadní znalosti a zkušenosti, získával nové poznatky pozorováním, praktickou činností, hrou, objevováním a spoluprací a dokázal je podle svých možností využít v dalších situacích.

Rozvoj klíčových kompetencí – prostřednictvím každodenních činností, hry, pohybu, spolupráce, praktických situací a vlastních zkušeností postupně rozvíjel klíčové kompetence v návaznosti na vzdělávací směřování školy.

2. Přijímání účastníků a režim školní družiny

2.1 Přijímání a ukončování zájmového vzdělávání

Školní družina je určena především žákům 1. stupně základní školy. O přijetí účastníka rozhoduje ředitel školy na základě písemné přihlášky podané zákonným zástupcem. Přijetí se řídí kapacitou školní družiny a předem stanovenými kritérii.

Přihláška obsahuje údaje potřebné pro zajištění řádné docházky a bezpečného odchodu účastníka ze školní družiny. Změny v docházce a způsobu odchodu oznamuje zákonný zástupce způsobem stanoveným vnitřním řádem školní družiny.

Zájmové vzdělávání může být ukončeno na základě písemného odhlášení zákonným zástupcem nebo z dalších důvodů stanovených platnými právními předpisy a vnitřním řádem školní družiny.

Podrobné podmínky přijímání, docházky a ukončování zájmového vzdělávání stanovuje vnitřní řád školní družiny.

2.2 Režim školní družiny

Činnost školní družiny je organizována s ohledem na věk a individuální potřeby účastníků, jejich rozvrh vyučování a potřebu odpočinku po školní práci. V průběhu pobytu se přiměřeně střídají spontánní, odpočinkové, zájmové, pohybové a další organizované činnosti.

Významnou součástí režimu je každodenní pohyb a pobyt venku, pokud to umožňují podmínky. Pro činnost jsou využívány prostory školní družiny i další vhodné prostory školy, školní zahrada, sportoviště a okolí školy.

Organizace činnosti respektuje také možnost účastníků navštěvovat zájmové aktivity a další činnosti školy. Konkrétní provozní podmínky, organizaci příchodů a odchodů, pravidla docházky a další provozní záležitosti upravuje vnitřní řád školní družiny.

3. Formy činnosti školní družiny

Zájmové vzdělávání ve školní družině probíhá prostřednictvím různých forem činnosti, které se v průběhu dne přirozeně střídají a vzájemně doplňují. Jejich zařazení respektuje věk, individuální potřeby a zájmy účastníků, potřebu odpočinku po vyučování, roční tematický plán i aktuální podmínky.

3.1 Pravidelné činnosti

Tvoří základ programu školní družiny a jsou plánovány v návaznosti na cíle ŠVP a roční tematický plán. Zahrnují činnosti pohybové, tvořivé, poznávací, přírodovědné a badatelské, praktické, kulturní a společenské. Pravidelnou součástí je pobyt a pohyb venku.

3.2 Spontánní činnosti

Poskytují účastníkům prostor pro vlastní volbu, volnou hru, odpočinek, pohyb, tvořivost a rozvoj individuálních zájmů. Účastníci si podle možností volí činnost, spoluhráče, pomůcky i způsob jejího provedení. Vychovatel nabízí podněty, zajišťuje bezpečné prostředí a podle potřeby poskytuje podporu.

3.3 Příležitostné činnosti

Doplňují pravidelný program školní družiny a zpravidla souvisejí s ročním tematickým plánem, životem školy, ročními obdobími, tradicemi, významnými dny nebo aktuálním děním. Patří mezi ně zejména tematické a projektové dny, soutěže, výlety, návštěvy kulturních a vzdělávacích akcí a společné akce oddělení školní družiny.

3.4 Odpočinkové a klidové činnosti

Reagují na potřebu odpočinku a regenerace po vyučování. Jejich podoba vychází z aktuálních potřeb účastníků a zahrnuje zejména klidovou hru, četbu, poslech, rozhovor, relaxaci, nenáročnou tvořivou aktivitu nebo individuální odpočinek.

3.5 Individuální činnosti

Umožňují zohledňovat rozdílné potřeby, schopnosti a zájmy účastníků. Poskytují prostor pro vlastní činnost, rozvoj zájmů a nadání i individuální podporu dítěte, které ji při zapojení do programu potřebuje.

3.6 Příprava na vyučování

Příprava na vyučování probíhá především nepřímou a hravou formou. Zahrnuje didaktické hry, četbu, práci s knihami a dalšími zdroji, praktické činnosti, rozhovory, kvízy a aktivity rozvíjející znalosti a dovednosti využitelné při školním vzdělávání. Školní družina nenahrazuje domácí přípravu ani vyučování.

4.1 Personální podmínky

Zájmové vzdělávání ve školní družině zajišťují pedagogičtí pracovníci splňující kvalifikační předpoklady podle platných právních předpisů, případně si potřebnou kvalifikaci doplňují. Škola usiluje o stabilní pedagogický tým a podporuje další vzdělávání vychovatelů podle potřeb školní družiny a zaměření jejího vzdělávacího programu.

Vychovatelé při plánování a realizaci činností zohledňují věk, individuální potřeby, možnosti a zájmy účastníků. Vytvářejí bezpečné a respektující prostředí a volí činnosti, které umožňují zapojení dětí s rozdílnými schopnostmi a potřebami.

Vychovatelé spolupracují s třídními učiteli, asistenty pedagoga, školním poradenským pracovištěm a zákonnými zástupci. Sdílení potřebných informací napomáhá návaznosti vzdělávání a poskytování odpovídající podpory jednotlivým účastníkům.

4.2 Prostorové podmínky

Činnost školní družiny probíhá ve vlastních prostorách i v dalších vhodných prostorách školy. Podle charakteru činnosti jsou využívány zejména učebny, tělocvična a sportovní prostory, školní zahrada a venkovní areál školy.

Prostředí je uspořádáno tak, aby umožňovalo střídání odpočinkových, tvořivých, pohybových, herních a dalších zájmových činností a poskytovalo účastníkům také prostor pro spontánní hru a odpočinek.

Významnou součástí programu je využívání venkovního prostředí školy a jejího okolí pro pohybové, přírodovědné, badatelské a praktické činnosti.

4.3 Materiální podmínky

Školní družina disponuje pomůckami a vybavením pro tvořivé, pracovní, pohybové, společenské, přírodovědné, badatelské a další zájmové činnosti. Účastníci mají k dispozici hry, knihy, stavebnice, výtvarný a pracovní materiál, sportovní náčiní a další pomůcky odpovídající jejich věku a potřebám.

Vybavení je průběžně obnovováno a doplňováno s ohledem na zaměření školní družiny, roční tematický plán, potřeby účastníků a nové možnosti zájmového vzdělávání. Při práci s materiálem jsou děti vedeny k šetrnému zacházení s pomůckami, omezení zbytečného odpadu a odpovědnému vztahu k prostředí.

5. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví

Školní družina zajišťuje podmínky pro bezpečný průběh zájmového vzdělávání a ochranu fyzického i psychického zdraví účastníků. Při plánování a realizaci činností vychovatelé zohledňují věk, individuální možnosti účastníků, charakter činnosti, prostředí a aktuální podmínky. Účastníci jsou přiměřeně svému věku seznamováni s pravidly bezpečného chování a před jednotlivými činnostmi poučováni o možných rizicích. Důraz je kladen zejména na bezpečnost při pohybových a sportovních aktivitách, pobytu venku, vycházkách, praktických a badatelských činnostech a při používání pomůcek a materiálů.

Součástí bezpečného prostředí je také péče o dobré vztahy a psychické bezpečí účastníků. Vychovatelé reagují na projevy nevhodného nebo rizikového chování a podporují respektující komunikaci, vzájemnou pomoc a řešení konfliktů bez násilí.

Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, postup při úrazech a další konkrétní pravidla stanovují příslušné vnitřní předpisy školy a vnitřní řád školní družiny.

6. Vzdělávací obsah školní družiny

Vzdělávací obsah školní družiny navazuje na cíle tohoto ŠVP a je koncipován jako dlouhodobý rámec. V jednotlivých školních letech je konkretizován ročním tematickým plánem školní družiny, který reaguje na roční období, tradice, významné dny, život školy, aktuální dění a zájmy účastníků. Jednotlivé oblasti se vzájemně prolínají a jsou naplňovány zejména hrou, pohybem, tvořivostí, praktickou zkušeností, pobytem venku, pozorováním, jednoduchým badatelstvím a spoluprací.

Předpokládané výsledky vyjadřují směr rozvoje účastníků a slouží k plánování a vyhodnocování činnosti školní družiny. Nejsou závaznými výkonovými požadavky na jednotlivé účastníky; jejich naplňování je posuzováno s ohledem na věk, individuální možnosti, potřeby a délku docházky do školní družiny.

6.1 Lidé kolem nás a místo, kde žijeme

Cíl oblasti	Příklady činností	Předpokládané výsledky
Rozvíjet vztah k sobě, druhým, škole, místu a regionu; podporovat respekt, spolupráci, odpovědnost a bezpečné chování.	Společné hry a pravidla, komunitní a týmové činnosti, vycházky a poznávání školy, města a okolí, práce s mapou a místními příběhy, dopravní a orientační hry.	Účastník se zapojuje do společných činností, respektuje dohodnutá pravidla a druhé, dokáže spolupracovat a orientuje se v blízkém okolí školy a svého bydliště.

6.2 Rok kolem nás – příroda, tradice a kultura

Cíl oblasti	Příklady činností	Předpokládané výsledky
Vnímat rytmus roku a proměny okolního světa; poznávat tradice, svátky, zvyky a kulturní dědictví.	Sezónní a tematické činnosti, společné prožívání tradic a významných dnů, četba, výtvarné, pracovní, hudební a dramatické aktivity.	Účastník rozpoznává základní proměny roku, poznává vybrané tradice a aktivně se zapojuje do společných tematických a kulturních činností.

6.3 Příroda, badatelství a odpovědnost k prostředí

Cíl oblasti	Příklady činností	Předpokládané výsledky
Rozvíjet všímavost, zvědavost a odpovědný vztah k přírodě a prostředí.	Pozorování přírody, jednoduché pokusy a badatelské úkoly, práce s přírodninami, péče o rostliny a prostředí školy, ekologické a praktické činnosti.	Účastník pozoruje, klade otázky a hledá jednoduchá vysvětlení, všímá si změn v přírodě a podle svých možností se podílí na péči o prostředí.

6.4 Pohyb, zdraví a bezpečí

Cíl oblasti	Příklady činností	Předpokládané výsledky
Podporovat radost z pohybu, rozvoj pohybových dovedností, zdravé návyky, fair play a bezpečné chování.	Každodenní pobyt venku, pohybové a sportovní hry, soutěže a týmové aktivity, činnosti rozvíjející obratnost, koordinaci a vytrvalost, relaxační a zdravotně zaměřené aktivity.	Účastník se pravidelně zapojuje do pohybových aktivit, rozvíjí své pohybové dovednosti, respektuje pravidla a zásady fair play a uplatňuje základní zásady bezpečného a zdravého chování.

6.5 Tvoříme, objevujeme a učíme se zkušeností

Cíl oblasti	Příklady činností	Předpokládané výsledky
Rozvíjet tvořivost, samostatnost, zvědavost, iniciativu a schopnost učit se prostřednictvím vlastní zkušenosti.	Výtvarné, pracovní, konstrukční, hudební a dramatické činnosti, práce s různými materiály, hry, četba, kvízy, praktické úkoly, experimentování a vlastní projekty.	Účastník přichází s vlastními nápady, zkouší různé postupy, využívá své zkušenosti, podle svých možností dokončuje započatou činnost a dokáže představit výsledek své práce.

7. Podmínky vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami a účastníků nadaných

Účastníkům nadaným a mimořádně nadaným jsou vytvářeny příležitosti k rozvíjení jejich zájmů a schopností prostřednictvím náročnějších nebo rozšiřujících činností, vlastní tvorby, samostatného řešení úkolů a možnosti uplatnit vlastní iniciativu.

U účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami vychovatelé respektují doporučená podpůrná opatření vztahující se k zájmovému vzdělávání a spolupracují s třídními učiteli, asistenty pedagoga, školním poradenským pracovištěm a zákonnými zástupci.

Školní družina vytváří podmínky pro zapojení všech účastníků s ohledem na jejich individuální potřeby, možnosti a schopnosti. Při plánování a realizaci činností vychovatelé přiměřeně upravují organizaci, prostředí, způsob zadávání, tempo, míru podpory nebo nabídku činností tak, aby se každý účastník mohl podle svých možností aktivně zapojit.

8. Hodnocení naplňování cílů ŠVP

Hodnocení slouží ke zjišťování, zda činnost školní družiny naplňuje stanovené cíle a odpovídá potřebám účastníků. Zaměřuje se na podmínky, průběh a výsledky zájmového vzdělávání, nikoli na výkonové hodnocení jednotlivých účastníků.

Naplňování cílů sledujeme zejména průběžným pozorováním účastníků při spontánních i řízených činnostech, sledováním předpokládaných výsledků uvedených ve vzdělávacím obsahu, reflexí s účastníky, vyhodnocováním ročního tematického plánu, společnou reflexí vychovatelů a zpětnou vazbou zákonných zástupců a dalších pedagogických pracovníků.

Při hodnocení sledujeme zejména samostatnost, zapojení, spolupráci, komunikaci, respektování pravidel, odpovědnost, iniciativu, schopnost řešit běžné situace, vztah k pohybu a prostředí a zájem o nabízené činnosti.

8.1 Vyhodnocení a využití zjištění

Naplňování ŠVP je vyhodnocováno průběžně a souhrnně nejméně jednou za školní rok. Vychovatelé společně posuzují, co se daří, co je potřeba zlepšit a na co se zaměřit v dalším období.

Zjištění jsou využívána při tvorbě ročního tematického plánu, plánování činností, úpravě podmínek školní družiny a podle potřeby také při aktualizaci ŠVP.

PŘÍLOHA – EVALUAČNÍ DOTAZNÍK ŠKOLNÍ DRUŽINY

Slouží k ročnímu vyhodnocení naplňování cílů ŠVP a k určení priorit pro další období.

Školní rok:

Datum vyhodnocení / oddělení:

1. Vyhodnocení hlavních cílů

Oblast	Co sledujeme	Daří se	Částečně	Posílit	Poznámka
Samostatnost	Zvládají běžné činnosti a pečují o své věci.	☐	☐	☐	
Volný čas a zájmy	Dokážou si vybrat činnosti a rozvíjet zájmy.	☐	☐	☐	
Respekt	Respektují druhé a společná pravidla.	☐	☐	☐	
Spolupráce	Domlouvají se, naslouchají a pomáhají si.	☐	☐	☐	
Odpovědnost	Přebírají odpovědnost za jednání, úkoly a prostředí.	☐	☐	☐	
Řešení problémů	Hledají řešení a dokážou požádat o pomoc.	☐	☐	☐	
Tvořivost a iniciativa	Přicházejí s nápady a zkoušejí různé postupy.	☐	☐	☐	
Pohyb a zdraví	Pravidelně se hýbou a dodržují bezpečnost a fair play.	☐	☐	☐	
Příroda a badatelství	Pozorují, zkoumají a pečují o prostředí.	☐	☐	☐	

Tradice a kultura	Poznávají tradice a zapojují se do tematických činností.	☐	☐	☐
Učení zkušeností	Učí se hrou, činností, pozorováním a spoluprací.	☐	☐	☐
Klíčové kompetence	Rozvíjejí samostatnost, komunikaci, spolupráci a odpovědnost.	☐	☐	☐

2. Krátká reflexe

Co se letos nejvíce dařilo?

Co potřebujeme posílit nebo změnit?

Jak se dařilo naplňovat vizi školy – respekt, spolupráci a odpovědnost?

Na co se zaměříme v příštím školním roce?

3. Závěr evaluace

Hlavní priorita / opatření pro další období:
